

HƯỚNG DẪN SOẠN BÀI: THÁNH GIÓNG

I. Tóm tắt nội dung bài học

1. Nội dung

- Thánh Gióng là thiên anh hùng ca thần thoại đẹp đẽ, hào hùng, ca ngợi tình yêu nước, bất khuất chiến đấu chống giặc ngoại xâm vì độc lập, tự do của dân tộc Việt Nam thời cổ đại.
- Người anh hùng làng Phù Đổng – Thánh Gióng – là một biểu tượng tuyệt đẹp của con người Việt Nam trong chiến đấu và chiến thắng, không màng đến danh lợi, đẹp như một giấc mơ hồng.
- Để thắng giặc ngoại xâm cần có tinh thần đoàn kết, chung sức, chung lòng, lớn mạnh vượt bậc, chiến đấu, hy sinh...Dựng nước và giữ nước là 2 nhiệm vụ thường trực.

2. Nghệ thuật

- Xây dựng bằng nhiều chi tiết tưởng tượng, kỳ ảo, tạo nên vẻ đẹp hấp dẫn.

II. Hướng dẫn đọc – hiểu văn bản

Câu 1. Trong truyện “Thánh Gióng” có những nhân vật nào? Ai là nhân vật chính? Nhân vật chính này được xây dựng bằng rất nhiều chi tiết tưởng tượng kì ảo và giàu ý nghĩa. Em hãy tìm và liệt kê những chi tiết đó?

- Truyền thuyết Thánh Gióng có nhiều nhân vật:
  - + Vợ chồng ông lão nghèo
  - + Cha mẹ của Gióng
  - + Sứ giả triều đình
  - + Những người đi theo Gióng giết giặc
- Nhân vật chính trong truyện là Thánh Gióng.
- Nhân vật này được xây dựng bằng rất nhiều chi tiết tưởng tượng có tính chất kì ảo sau:
  - + Sinh ra khác thường (bà mẹ chỉ ướm vào vết chân lạ mà thụ thai).
  - + Thụ thai đến mười hai tháng.
  - + Ba tuổi mà chẳng biết đi đứng, nói cười.
  - + Nghe tin sứ giả bỗng dung cất tiếng đòi đi đánh giặc. Cậu bé lớn nhanh như thổi.

- + Thánh Gióng ra trận.
- + Vươn vai thành dũng sĩ.
- + Ngựa sắt phun lửa.
- + Dùng tre làng đánh giặc.
- + Thánh Gióng sống mãi.
- + Bay về trời.
- + Để lại những dấu tích của tre, của ao đầm.

Câu 2: Các chi tiết đặc biệt trong truyện thể hiện rất nhiều ý nghĩa:

- Thứ nhất, tiếng nói đầu tiên của Gióng là tiếng nói đòi đi đánh giặc. Chi tiết này chứng tỏ nhân dân ta luôn có ý thức chống giặc ngoại xâm. Khi có giặc, từ người già đến trẻ con đều sẵn sàng đánh giặc cứu nước. Đó là ý thức thương trức và cao cả của người Việt Nam trong sự nghiệp cứu nước.
- Thứ hai, Gióng đòi ngựa sắt, roi sắt, áo giáp sắt để đánh giặc. Gióng không đòi đồ chơi như những đứa trẻ khác mà đòi vũ khí, những vật dụng để đánh giặc. Gióng đòi đồ sắt là muốn có những vũ khí tốt nhất của thời đại lúc bấy giờ để tiêu diệt quân thù. Muốn đánh giặc phải lưu tâm tới những vũ khí hữu hiệu.

- Thứ ba, bà con làng xóm vui lòng góp gạo nuôi cậu bé. Gióng là đứa con của nhân dân, được nhân dân nuôi nấng, dạy dỗ. Sức mạnh của Gióng là sức mạnh của nhân dân, sức mạnh của tinh thần đồng sức, đồng lòng.

- Thứ tư, Gióng lớn nhanh như thổi, vươn vai thành tráng sĩ. Đây cũng là chi tiết thể hiện sức mạnh của nhân dân, sức mạnh của dân tộc. Khi hoà bình là những người lao động rất bình thường, nhưng khi chiến tranh xảy ra, sự đoàn kết đã hoá thành sức mạnh bão tố, phi thường, vùi chôn quân giặc.

- Thứ năm, Roi sắt gãy, Gióng nhổ tre bên đường đánh giặc. Gậy sắt là vũ khí của người anh hùng. Nhưng khi cần thì cả cỏ cây cũng biến thành vũ khí.

- Thứ sáu, Gióng đánh giặc xong, cởi áo giáp sắt để lại và bay thẳng lên trời. Gióng cũng như nhân dân hay chính là nhân dân, đánh giặc vì lòng yêu nước, căm thù giặc, sẵn sàng hi sinh thân mình vì nghĩa lớn mà không màng tới công danh phú quý.

Câu 3. Hãy nêu ý nghĩa của hình tượng Thánh Gióng?

- Thánh Gióng là hình tượng tiêu biểu của người anh hùng chống giặc ngoại xâm.

- Gióng được sinh ra từ nhân dân, do nhân dân nuôi dưỡng. Gióng đã chiến đấu bằng tất cả tinh thần yêu nước, lòng căm thù giặc của nhân dân. Sức mạnh của Gióng không chỉ tượng trưng cho sức mạnh của tinh thần đoàn kết toàn dân, đó còn là sức mạnh của sự kết hợp giữa con người và thiên nhiên, bằng cả vũ khí thô sơ và hiện đại.

- Từ truyền thống đánh giặc cứu nước, nhân dân ta đã thần thánh hoá những vị anh hùng trở thành những nhân vật huyền thoại, tượng trưng cho lòng yêu nước, sức mạnh quật khởi của dân tộc.

Câu 4. Truyền thuyết thường liên quan tới sự thật lịch sử. Theo em, truyện “Thánh Gióng” có liên quan tới sự thật lịch sử nào?

Sự thật lịch sử được phản ánh trong truyện Thánh Gióng là thời đại Hùng Vương.

- Trên cơ sở một nền kinh tế nông nghiệp trồng lúa nước đã khá phát triển, người dân Văn Lang đã tạo nên cả một nền văn minh rực rỡ, đồng thời cũng luôn luôn phải chống giặc ngoại xâm phương Bắc để bảo vệ đất nước.

- Bên cạnh việc cấy trồng lúa nước, nhân dân thời bấy giờ đã có ý thức chế tạo vũ khí chống giặc từ chất liệu kim loại (bằng sắt).

- Truyền thuyết cũng phản ánh: Trong công cuộc chống ngoại xâm, từ xa xưa, chúng ta đã có truyền thống huy động sức mạnh của cả cộng đồng, dùng tất cả các phương tiện để đánh giặc

III. Luyện tập

Câu 1. Hình ảnh nào của Thánh Gióng là hình ảnh đẹp nhất trong tâm trí em?

Nhân vật Thánh Gióng gắn với nhiều hình ảnh đẹp và để lại nhiều ấn tượng. Trong đó có lẽ hình ảnh xung trận của Gióng để lại nhiều ấn tượng nhất.

- Tráng sĩ nhảy lên mình ngựa sắt, ngựa hí vang, phi như bay ra trận ; phun lửa và giẫm đạp kẻ thù.

- Roi sắt gãy, nhổ tre quật vào giặc.

- Đuổi giặc để tiêu diệt không còn một móng.

Câu 2. Theo em, tại sao hội thi trong nhà trường Phổ thông lại mang tên “Hội khỏe Phù Đổng”?

Hội thi thể thao của các nhà trường hiện nay sở dĩ được mang tên “Hội khỏe Phù Đổng” vì:

- Những người tổ chức mong muốn thế hệ trẻ hôm nay phát huy được sức mạnh và tinh thần của Thánh Gióng năm xưa.

- Muốn biểu dương sức mạnh của tuổi trẻ, muốn nói mục đích rèn luyện thân thể ấy là để công hiến cho đất nước.